

רשומות

הצעות חוק

26 באוקטובר 1964

631

כ' בחשוון תשכ"ה

עמוד

54

חוק העמותות, תשכ"ה—1964

68

חוק למניעת מפגעים (תיקון), תשכ"ה—1964

חוק העמותות, תשכ"ה—1964

פרק ראשון: ייסוד העמותה

<p>1. בחוק זה — „השרים” — שר הפנים ושר המשפטים יחדיו; „בית המשפט” — אם אין הוראה אחרת בחוק זה — בית המשפט שבאזור שיפוטו נמצא מען העמותה.</p>	<p>הגדרות</p>
<p>2. השרים ימנו רשם עמותות (להלן — הרשם); הודעה על המינוי תפורסם ברשומות.</p>	<p>מינוי רשם עמותות</p>
<p>3. חמישה־עשר אנשים לפחות, או שלושה תאגידיים לפחות, הרוצים להתאגד למטרה חוקית שאינה הפקת רווחים, רשאים לייסד עמותה על ידי רישום בפנקס העמותות אולם רשאי הרשם לרשום עמותה אף אם היה מספר המייסדים קטן מהאמור, אם ראה טעם סביר לכך.</p>	<p>ייסוד עמותה</p>
<p>4. (א) בקשה לרישום עמותה תוגש לרשם חתומה בידי כל המייסדים, ויצוינו בה שם העמותה, מטרתה ומענה בישראל, שמו של כל מייסד, משלה ידו ומענו. (ב) הרשם יפרסם ברשומות ובעתון יומי הנקרא במקום מענה המיועד של העמותה הודעה על הגשת הבקשה, וכל אדם רשאי, לא יאוחר מהיום השלושים לאחר האתרון שבפרט סומים, להגיש לרשם השגותיו על רישום העמותה.</p>	<p>בקשה לרישום</p>
<p>5. הרשם רשאי לסרב לרשום עמותה, אם היה בין המייסדים אדם שתוך עשר השנים שקדמו להגשת הבקשה הורשע על עבירה נגד החוק לתיקון דיני העונשין (בטחון המדינה), תשי"ז—1957¹, או על עבירה שהיא פשע, או אם יש במטרותיה של העמותה כדי לפגוע בריבונות המדינה או בשלמותה.</p>	<p>סירוב לרשום עמותה</p>
<p>6. לא ירשום הרשם עמותה, אם השם שניתן לה על ידי המייסדים — (1) יש בו רמז לחסות של המדינה או כל מדינה אחרת, או של רשות מקומית או כל רשות אחרת, אלא לפי היתר מאת השרים; (2) עשוי להטעות או לפגוע בתקנת הציבור או ברגשותיו; (3) זהה עם שמה של עמותה אחרת, חברה, אגודה שיתופית או שותפות הרשומות בישראל, או בשם הדומה לשם כזה עד כדי להטעות.</p>	<p>הנבלות לרישום השם</p>
<p>7. בית המשפט רשאי, על פי בקשת כל אדם, לרבות חבר בני־אדם אף שאינו מואגד, לצוות על עמותה שלא להשתמש בשם זהה עם שמו של המבקש, ורשאי הוא, על פי בקשת עמותה, לצוות על כל אדם כאמור שלא להשתמש בשמה של העמותה; והכל, אם לא ראה בית המשפט, כי האדם או העמותה שנגדם מבוקש הצו קודמים בזכות להשתמש בשם הנדון.</p>	<p>הנבלות לשימוש בשם</p>
<p>8. סירב הרשם לרשום עמותה, רשאים המייסדים, תוך שלושים יום לאחר שנמסרה להם הודעה על הסירוב, לערער עליו לפני בית המשפט המחוזי בירושלים.</p>	<p>ערעור</p>
<p>9. לא ראה הרשם סיבה לסרב לרישום העמותה, או סירב לרשמה ובית המשפט ביטל את החלטתו, ירשום את העמותה בפנקס העמותות, לאחר ששולמה האגרה שנקבעה בתקנות,</p>	<p>רישום</p>

¹ ס"ח 235, תשי"ז, עמ' 172.

יפרסם הודעה על הרישום ברשומות ובעתון יומי הנקרא במקום מענה של העמותה ויתן לעמותה תעודת רישום; התעודה תשמש הוכחה כי דרישות חוק זה ביחס לייסוד נתמלאו.

10. מיום רישומה בפנקס העמותות תהיה העמותה תאגיד, כשר לכל זכות, חובה ופעולה משפטית.

פרק שני : ארגון פנימי

11. לכל עמותה יהיו לפחות מוסדות אלה : אסיפה כללית, ועד, ועדת ביקורת.

מוסדות
העמותה

תקנון

12. עמותה תפעל לפי תקנון ומייסדי העמותה רשאים להגישו לרשם עם בקשת הרישום; לא הוגש תקנון, יראו את התקנון המצוי שבתוספת — כתקנון העמותה; הוגש תקנון יראו את הוראות התקנון המצוי כחלק מתקנון העמותה, במידה שהוראות התקנון שהוגש אינן שוללות או משנות את הוראות התקנון המצוי.

שינוי
התקנון

13. עמותה רשאית לשנות את תקנונה — לרבות ההוראות בדבר שמה, מטרותיה ומענה — באסיפה כללית, שבהזמנה אליה פורש בצורה תמציתית השינוי המוצע בתקנון, ובהחלטה שנתקבלה ברוב קולות הזכאים להצביע באותה אסיפה, או ברוב גדול יותר שנקבע בתקנון; ההחלטה תוגש לרשם לשם רישום והוראות הסעיפים 5 עד 9 יחולו בשינויים המחייבים, אך רשאי הרשם להתנות את הרישום בפרסום ההחלטה בדרך שייראה לו בנסיבות הענין.

חברות

14. הכשירות לחברות, קבלת חברים לעמותה, פרישתם והוצאתם ממנה יהיו לפי הוראות התקנון, ובלבד —

(1) שלא יהיה חבר מי שאיננו בגיר, וולת בעמותת נוער;

(2) שלא תוגבל פרישתו של חבר מהעמותה אלא במתן הודעת פרישה ומן סביר מראש;

(3) שלא יוצא חבר מהעמותה אלא מטעמים ובדרך שנקבעו בתקנון ולאחר שניתנה לחבר הודמנות נאותה להשמיע טענותיו.

פנקס חברים

15. העמותה תנהל פנקס חברים ותרשום בו שמו של כל חבר ופרטים נוספים המאפשרים את זיהויו.

עמותת נוער

16. (א) עמותה שהחברות בה, לפי תקנונה, פתוחה לבני נוער, ומטרתה העיקרית היא פעולה בקרב הנוער, לרבות תנועות נוער, רשאי הרשם, על פי בקשת המייסדים, או על פי בקשת העמותה לאחר שנרשמה, לסווגה כעמותת נוער; בעמותת נוער מותר שיהיו חברים קטינים שלא למטה מגיל 12, ומותר שמיעוט מבין חברי הועד ומיעוט מבין חברי ועדת הביקורת יהיו קטינים שלא למטה מגיל 16, ובלבד שלא יהא רשאי לחתום בשם העמותה אלא בגיר.

(ב) חדלה עמותת נוער להיות פתוחה לבני נוער, או שנשתנו מטרותיה עד שמטרתה העיקרית איננה עוד פעולה בקרב הנוער, תחדל להיות עמותת נוער וחברותם של הקטינים בה תיפסק.

אסיפות
כלליות

17. אסיפות כלליות רגילות של חברי העמותה יתקיימו במועדים שנקבעו לכך בתקנון אך לא פחות מאחת לשנתיים; על פי החלטת הועד, או על פי דרישת עשרים וחמישה אחוז מכלל החברים הזכאים להצביע או אחוז קטן יותר שנקבע לכך בתקנון, יזמן הועד אסיפה כללית שלא מן המניין.

18.	באסיפה כללית יהא לכל חבר קול אחד, אם אין בתקנון הוראה אחרת לענין זה.	זכות הצבעה
19.	לא קיימה אסיפה כללית בהתאם לסעיף 17, יורה הרשם בכתב לקיימה תוך חדשיים, ואם לא קיימה — רשאי הרשם לזמן את האסיפה או למנות אדם שיומן אותה.	כינוס אסיפה על ידי הרשם
20.	עלה מספר חברי העמותה על 2000, יהיו אסיפותיה הכלליות דרך כינוס נציגים שנבחרו על ידי כלל החברים הזכאים להצביע, אך רשאית עמותה קטנה יותר לקבוע בתקנונה שאסיפותיה יהיו בדרך זו; דין כינוס נציגים כדין אסיפה כללית לענין חוק זה.	אסיפה כללית דרך כינוס נציגים
21.	הבחירות לפי סעיף 20 יהיו כלליות, שוות, יחסיות, השאיות וישירות, והוא אם אין הוראה אחרת בתקנון.	בחירת נציגים
22.	לא נערכו הבחירות בהתאם לסעיף 20, יורה הרשם בכתב לערכן תוך חדשיים, ואם לא נערכו רשאי הרשם לערוך אותן בעצמו או למנות אדם לערוך אותן.	סמכות הרשם לערוך בחירות
23.	בכל אסיפה כללית ינוהל פרוטוקול שיכיל את החלטותיה; הפרוטוקול ייהתם על ידי יושב ראש האסיפה ומשנחתם כאמור יהיה ראיה לכאורה לתכנון, ודין העתק או נסח ממנו, מאושר ביד יושב ראש האסיפה או בידי שניים מחברי הועד, כדין מקורו.	פרוטוקול של אסיפה כללית
24.	ועד העמותה הוא המוסד המבצע שלה ובידו כל הסמכויות שלא יחדו בחוק זה או בתקנון למוסד אחר ממוסדותיה.	סמכויותיו של הועד
25.	חבר ועד ימלא בנאמנות את תפקידו לפי הוראות התקנון ולפי החלטות האסיפה הכללית והועד שנתקבלו כדין.	חובותיו של חבר ועד
26.	הועד ייבחר על ידי האסיפה הכללית, וזולת אם נקבעה בתקנון דרך אחרת, ועד לכינון הועד הראשון ימלאו המייסדים את תפקידי הועד וישתמשו בסמכויותיו; מחצית לפחות מחברי הועד יהיו תושבי ישראל.	בחירת הועד
27.	ועדת הביקורת תבדוק את חשבונות העמותה ותמליץ לפני האסיפה הכללית הרגילה על אישורם או על אי-אישורם; חבר ועדת הביקורת זכאי בכל עת לעיין בכל פנקסי החשבונות של העמותה ובכל המסמכים המתחייבים אליהם, ולקבל מהועד ומכל עובד של העמור תה כל ידיעה וכל הסבר הדרושים לה, לדעתו, לביצוע תפקידו כחבר ועדת הביקורת.	ועדת ביקורת
28.	(א) מי שאיננו חבר העמותה, לא יהיה חבר הועד או חבר ועדת הביקורת, וזולת אם יש הוראה אחרת לענין זה בתקנון. (ב) לא יהיה חבר הועד או חבר ועדת הביקורת: (1) תאגיד; (2) אדם המשרת את העמותה בשכר; (3) מי שהורשע בעבירה שיש עמה קלון בתקופת כהונתו או תוך עשר השנים שקדמו לתחילתה. (ג) לא ישמש אדם בעת אחת חבר בועד ובוועדת הביקורת. (ד) לא קיימה עמותה הוראה מהוראות הסעיפים 31, 32 או 33, רשאי בית המשפט לפי בקשת הרשם, להעביר מכהונתו כל חבר ועד שידע על אי הקיום ולא נקט צעדים סבירים למניעתו. (ה) המשמש חבר הועד או ועדת הביקורת בניגוד להוראות סעיף קטן (ב), דינו — קנס 500 לירות.	הגבלות לחברות בועד ובוועדת הביקורת

29. פעולות של חבר ועד או חבר ועדת ביקורת יהא להן תוקף על אף כל פגם שנתגלה לאחר מכן בבחירתם או בכשירותם.

30. תקנונה של עמותה יכול שיהיו בו הוראות בדבר דרך יישובם של סכסוכים בין העמותה לבין חבר או מי שהיה חבר או מי שתובע מכוח חבר, ושל סכסוכים בין חבר לחבר, הכל — כשהסכסוכים נובעים מתברות בעמותה או מפעולותיה; משנכללו בתקנון הוראות כאמור, יראו את התקנון כשטר בוררין לאותם סכסוכים.

פרק שלישי: חשבונות

31. העמותה תנהל פנקסי חשבונות שישקפו בשלמות את עסקאות העמותה ואת מצבה הכספי.

32. הועד יכין לקראת כל אסיפה רגילה דין וחשבון ומאזן של הכנסות העמותה והוצאותיה (להלן — דר"ח כספי): בראשונה — לתקופה המתחילה עם ייסוד העמותה ולאחר מכן — לתקופה שלאחר הזין וחשבון הכספי הקודם; הדר"ח הכספי יוגש לוועדת הביקורת לא פחות משבועיים לפני יום האסיפה הכללית הרגילה, או במועד מוקדם יותר שנקבע בתקנון, וועדת הביקורת תגישו לאסיפה הכללית בצירוף המלצותיה.

33. הרשם רשאי להורות, שבעמותה פלונית יוגש הדר"ח הכספי לאסיפה הכללית הרגילה כשהוא מבוקר על ידי רואה חשבון ובצירוף המלצותיה, ומשעשה כן יחולו הוראות סעיף 105 לפקודת החברות², בשינויים המחוייבים ובשינויים שנקבעו בתקנות, כאילו היתה העמותה חברה כמשמעותה בפקודה האמורה.

34. (א) ואלה מסמכים שהעתקים מהם יומצאו לרשם:
(1) הדר"ח הכספי;
(2) המאזן;
(3) המלצותיה של ועדת הביקורת;
(4) המלצותיו של רואה חשבון אם ניתנה הוראה לפי סעיף 33.
(ב) השרים רשאים, בתקנות, לפטור סוגי עמותות מקיום הוראת סעיף קטן (א), כולה או מקצתה.

פרק רביעי: עיון במסמכים

35. (א) הועד חייב לאפשר לכל חבר העמותה לעיין בכל עת סבירה וללא תשלום, בפנקס החברים, בפרוטוקול של כל אסיפה כללית וכן בכל דר"ח כספי ומאזן שהוגשו לאסיפה הכללית ובנספחיהם.
(ב) העובר על הוראת סעיף קטן (א), דינו — קנס 500 לירות.

36. על העמותה להמציא לרשם מסמכים אלה, מאושרים בידי שניים מחברי הועד:
(1) הודעה על בחירת ועד או ועדת ביקורת או אחד מחבריהם, בציון שמור תיהם של הנבחרים, מענם ומשלח ידם — תוך שלושים יום מיום הבחירה;
(2) הודעה על שינוי שם, מען או משלח יד ועל פקיעת כהונתו של חבר ועד או חבר ועדת ביקורת — תוך שלושים יום מהיום שנודע לוועד על השינוי או מיום הפקיעה לפי הענין;
(3) העתק מכל החלטה בדבר זכות חתימה בשם העמותה — תוך חמישה עשר יום מיום ההחלטה.

² חוקי א"י, כרך א', פרק כ"ב, עמ' 155.

37. המסמכים שהוגשו לרשם לפי סעיף 36 יהיו פתוחים לעיון לכל דורש; השרים רשאי לקבוע בתקנות אגרה בעד עיון כאמור.

זכות עיון
לציבור

פרק המישי: הקורת עסקים

38. השרים או היועץ המשפטי לממשלה רשאים, ביזמתם או לבקשת המישה עשר אחרים זים לפחות מכלל חברי העמותה, או לבקשת אנשים הטוענים שהעמותה חייבת להם אלה לירות לפחות, למנות אדם (להלן — חוקר) לחקור את העסקים הכספיים של העמותה ולמסור להם דין וחשבון להם או למי שיוורו עליו.

מינוי חוקר

39. השרים או היועץ המשפטי לממשלה רשאים לדרוש ממבקשי החקירה ראיות לסיבות הבקשה וכן רשאים הם לדרוש מהם ערובה להוצאות החקירה.

ראיה וערובה

40. חוקר שנתמנה לפי סעיף 38 יהיו לו כל הסמכויות שאפשר להעניק לוועדת חקירה על פי פקודת ועדות חקירה³, זולת אם מי שמינהו הגביל את סמכויותיו.

סמכויות החוקר

41. מי שמינה חוקר לפי פרק זה רשאי להטיל את הוצאות החקירה, כולן או מקצתן, על העמותה או על חברי הועד או על מי שביקש את החקירה, הכל כפי שייראה לו על פי הוצאות החקירה; לא עשה כן, ישא בהוצאות אוצר המדינה.

הוצאות החקירה

42. האסיפה הכללית רשאית למנות אדם לחקור עסקיה הכספיים של העמותה ולמסור דין וחשבון לה או למי שתורה; מי שנתמנה כאמור יהיו לו, לגבי חברי ועד העמותה ועובדי דיה, כל הסמכויות שאפשר להעניק לוועדת חקירה על פי פקודת ועדות חקירה, אם האסיפה הכללית לא הגבילה את סמכויותיו.

חקירה מינימית

פרק ששי: פירוק

סימן א': כללי

43. עמותה תתפרק בשתי דרכים:

דרכי פירוק

(1) פירוק מרצון;

(2) פירוק על ידי בית המשפט.

44. תחילת הפירוק של עמותה תהיה במועד שבו נתקבלה ההחלטה של האסיפה הכללית לפי סעיף 48, או, אם ניתן צו בית המשפט בדבר הפירוק — במועד הגשת הבקשה לבית המשפט, או במועד מאוחר יותר שנקבע בהחלטה או בצו כאמור.

תחילת הפירוק

45. מיום תחילת הפירוק לא תמשיך עוד העמותה בכל פעולה מפעולותיה הרגילות אלא במידה שהדבר דרוש לביצוע הפירוק.

הספק פעולות

46. פורקה העמותה, בין בפירוק מרצון ובין בפירוק על ידי בית המשפט, ונשארו נכסים לאחר תשלום חובותיה, ינהגו בהם לפי הוראות התקנון, ובלבד שלא יתולקו בין חברי העמותה; באין אפשרות מעשית לנהוג כך — יוקדשו הנכסים למטרה שתחליט עליה האסיפה המסיימת, ובאין החלטה כזאת — יוקדשו למטרה שבית המשפט יקבע אותה, לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, הרשם או המפרק, כקרובה ביותר למטרות העמותה.

נכסי עמותה שפורקה

47. הוראות סעיף 242 לפקודת החברות יחולו על עמותה, בשינויים המחוייבים, ולענין זה יהיו סמכויות רשם החברות בידי הרשם; אולם המועד למתן תשובה לרשם לפי סעיף קטן (2) לאותו סעיף יהיה חדשיים במקום חודש.

עמותות שהרלו לפעול

³ חוקי א"י, פרק כ"א, עמ' 182.

סימן כ': פירוק מרצון

- פירוק מרצון
48. (א) עמותה רשאית להתפרק מרצון לפי החלטה של אסיפה כללית שלא מן המניין שנתקבלה ברוב של שני שלישים של המצביעים.
(ב) אסיפה כללית שלא מן המניין, שבה תוצע החלטה של פירוק, לא תזומן אלא על ידי הודעה מוקדמת של 21 יום לפחות לכל הוכאים להצביע ולאחר שרוב חברי הוועד הגישו תצהיר לרשם, כי הם בדקו את מצבה של העמותה ונוכחו, כי יהיה ביכולתה לשלם את כל חובותיה תוך שנה מיום תחילת הפירוק; הודעה בדבר קיום אסיפה כללית כאמור תישלח בדואר לפל חבר לפי מענו הידוע לעמותה.
- הנהל בפירוק מרצון
49. בכפוף להוראות הסעיפים 50 עד 59 ינוהל פירוק עמותה מרצון בהתאם להוראות הקנונה.
- פינוי מפרק
50. האסיפה הכללית תמנה מפרק לביצוע הפירוק, והיא רשאית למנות יותר ממפרק אחד.
- סמכויות המפרק
51. מיום תחילת הפירוק תהיה כל סמכות לפעול בשם העמותה בידי המפרק בלבד.
- מסירת ידיעות ומסמכים
52. (א) חבר ועד העמותה וכל עובד בה, וכל מי שהיה חבר הוועד או עובד בה, חייב למסור למפרק, לפי דרישתו, כל ידיעה שיש לו בנוגע לעסקי העמותה וכל פנקס ומסמך אחר של העמותה המצוי ברשותו, ורשאי המפרק לדרוש אימותם על ידי תצהיר.
(ב) מי שאינו מקיים דרישת מפרק לפי סעיף קטן (א), דינו 500 לירות קנס.
- פרסום בעתונות
53. תוך ארבעה עשר יום מיום שנתמנה, או תוך מועד אחר שנקבע בתקנון, יפרסם המפרק ברשומות ובשני עתונים יומיים הנקראים במקום מענה של העמותה, הודעה על הפירוק ובה יידרש כל מי שטוען לחוב המגיע לו מן העמותה להגיש את תביעתו.
- ביצוע הפירוק
54. המפרק —
(1) יכנס את נכסי העמותה ויממש אותם במידה שהדבר דרוש לביצוע הפירוק;
(2) יגבה את החובות המגיעים לעמותה מחבריה וממי שאינם חברים;
(3) יפרע את חובות העמותה, לרבות הוצאות הפירוק;
(4) יעשה ביתרת נכסי העמותה כאמור בסעיף 46.
- אסיפות בפירוק
55. (א) נמשך הפירוק למעלה מששה חדשים, יזמן המפרק אחת לששה חדשים לפחות אסיפה של חברי העמותה לשם מסירת דין וחשבון על מהלך הפירוק.
(ב) השלים המפרק את הפירוק, יזמן אסיפה כללית מסיימת של חברי העמותה ויביא לפנייה דין וחשבון סופי, כשהוא מאושר על ידי ועדת הביקורת של העמותה או על ידי רואה חשבון.
- פניה לכית המשפט
56. מפרק או חבר העמותה או נושה רשאים, תוך תקופת הפירוק, לפנות לבית המשפט בבקשה לתת צו בכל ענין הנובע מהפירוק, או להשתמש בכל סמכות שהיה יכול להשתמש בה אילו התנהל הפירוק על ידי בית המשפט, ובית המשפט רשאי להיענות לבקשה, אם שוכנע כי בנסיבות הענין דרוש הדבר לעשיית צדק.
- שמירת סמכויות
57. פירוק לפי סימן זה לא יגרע מסמכותו של בית המשפט לצוות על פירוקה של העמור תה לפי הוראות הסימן ג'; ניתן צו כאמור, יחול סעיף 153 (2) לפקודת החברות, בשינויים המחוייבים.
- מסירת דין וחשבון לרשם
58. תוך שבעה ימים מיום האסיפה המסיימת יעביר המפרק לרשם את הדין וחשבון ואת פרוטוקול האסיפה; על סיום הפירוק יפרסם הרשם הודעה ברשומות.

59. (א) עמותה שפירוקה נסתיים רשאי בית המשפט, על פי בקשתו של מפרק או של כל אדם הנראה לו מעונין בדבר, שהוגשה לו תוך שנתיים מיום האסיפה המסיימת, להכריז שההרדעה על סיום הפירוק בטלה, ומשעשה כן אפשר לנקוט כל אותם צעדים שאפשר היה לנקטם אילו לא נסתיים פירוק העמותה; משיב בבקשה יהיה גם הרשם והעתק הבקשה יומצא לו על ידי בית המשפט.

ביטול סיום הפירוק

(ב) הכריז בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א), יגיש מי שביקש את ההכרזה, תוך שבעה ימים, העתק מאושר ממנה לרשם; נמנע מלעשות כן ללא הצדקה סבירה, דינו — קנס 25 לירות בעד כל יום שבו נמשך המחדל.

סימן ג': פירוק על ידי בית המשפט

60. (א) בית המשפט רשאי, לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה או הרשם, לצוות על פירוק עמותה בכל אחת מאלה:

עילות הפירוק

- (1) פעולות העמותה מתנהלות בניגוד לחיקוק;
- (2) פעולות העמותה מתנהלות שלא לפי תקנונה או שלא בהתאם למטרותיה;
- (3) אדם הפסול לחברות בועד לפי סעיף 28 נמנה עם חברי הועד;
- (4) מספר חברי העמותה פחת למטה מן הדרוש לייסודה;
- (5) חוקר שנתמנה לפי סעיף 38 או 42 המליץ על פירוק העמותה;
- (6) העמותה אינה יכולה לשלם חובותיה ובית המשפט שוכנע שמן הצדק לפרקה.

(ב) לא תוגש בקשת פירוק לפי סעיף זה אלא לאחר שהרשם שלח לעמותה אזהרה בכתב על סטיותיה והעמותה לא תיקנה אותן תוך 30 יום.

(ג) בנסיבות האמורות בפיסקאות (5) או (6) לסעיף קטן (א) רשאים גם נושים שחובם אינו פחות מ־1000 לירות, ורשאית העמותה, להגיש בקשה לבית המשפט למתן צו פירוק.

61. (א) היה לרשם יסוד להניח כי נתקיימה בעמותה אחת הנסיבות המפורטות בסעיף 60, רשאי הוא לדרוש מכל חבר של ועד העמותה, של ועדת הביקורת ומכל עובד של העמותה למסור לו כל ידיעה, פנקס או מסמך אחר העלולים לסייע לו בבירור המצב.

בירור על ידי הרשם

(ב) מי שאינו מקיים דרישת הרשם לפי סעיף קטן (א), דינו — קנס 500 לירות.

62. היועץ המשפטי לממשלה, הרשם, העמותה, וכל כל מי שנפגע על ידי צו הפירוק של בית המשפט או על ידי הסירוב לתת צו כזה, רשאים לערער לפני בית המשפט העליון.

ערעור

63. על פירוק עמותה על ידי בית המשפט יחולו בשינויים המחוייבים, הוראות הסעיפים 149, 155, 156, 160, 162 עד 173 (3) עד (5), 180, 185, 188, 190, 191, 194, 195, 215 עד 223, 225, 233, 234 ו־236 לפקודת החברות.

נוהל בפירוק על ידי בית המשפט

פרק שביעי: אגודות קיימות

64. אגודה שעל קיומה נמסרה הודעה לפי החוק העותומני על האגודות (להלן — אגודה קיימת) רשאית, תוך ששה חדשים מיום תחילתו של חוק זה (בפרק זה — מועד הרישום) להגיש לרשם בקשה לרשמה בפנקס העמותות, אם הוחלט על כך באסיפה כללית של האגודה; הרישום יהיה פטור מאגרה.

אגודה קיימת רשאית להירשם בעמותה

תקנון האגודה הקיימת	65. לבקשת אגודה קיימת להירשם כעמותה יצורף תקנונה כשהוא מותאם להוראות חוק זה; לא צירפה האגודה תקנונה כאמור, יראו את התקנון המצוי בתקנונה; צירפה תקנונה, יחולו הוראות התקנון המצוי בכל ענין שלא נקבעה בו הוראה בתקנון האגודה, ובכל ענין שהוראות חוק זה נוגדות את האמור בתקנונה.
רישום האגודה כעמותה	66. אגודה קיימת שהגישה בקשה כאמור בסעיף 64 ירשום אותה הרשם בפנקס העמ"ר תוך: הוראות הסעיפים 3 עד 8 לא יחולו על הרישום, אך מיום רישומה כאמור תהיה האגודה לעמותה ויחולו עליה הוראות חוק זה.
פירוק אגודה קיימת שלא נרשמה כעמותה	67. (א) אגודה קיימת שלא ביקשה להירשם כעמותה תוך מועד הרישום, יראו אותה כאילו היתה עמותה שבית המשפט נתן עליה צו פירוק. (ב) על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, הרשם או האגודה, שחוגשה לפני שנסתיים הפירוק או לפני תום שלוש שנים מתום מועד הרישום, הכל לפי התאריך המוקדם יותר, רשאי בית המשפט לתת לאגודה ארכה נוספת להירשם כעמותה, לפי פרק זה. (ג) על אף האמור בסעיף 63, לא יפעל כונס הנכסים הרשמי לפי סעיף 162(2) לפקודת התברות לגבי אגודה קיימת, אלא אם נתבקש על ידי היועץ המשפטי לממשלה, הרשם, חבר האגודה או אדם המעונין בה. (ד) סעיף 47 יחול על אגודה בפירוק מכוח פרק זה, בשינויים המחוייבים.
פרק שמיני : מפלגות	
הגדרה	68. לענין פרק זה, "מפלגה" — חבר בני אדם שהתאחדו למטרות מדיניות ושואפים להגשים אותן מטרות על ידי פעולה משותפת.
אי תחולת הוראות	69. הוראות חוק זה לא יחולו על מפלגה אלא במידה שנאמר מפורשות בפרק זה.
רישום מפלגה בפנקס העמותות	70. מפלגה תירשם בפנקס העמותות ותסווג כמפלגה על פי הודעתה לרשם (להלן — הודעת רישום).
פרטי ההודעה	71. הודעת רישום תיחתם על ידי מייסדי המפלגה ויפורטו בה שם המפלגה, מטרותיה ומענה, וכן שמו, משלה ידו ומענו של כל מייסד.
סירוב בנייה עבירה במחנות	72. הרשם רשאי לסרב לרשום מפלגה אם מטרותיה מסכנות את ריבונות המדינה או שלמותה, או אם יש בין המייסדים אדם אשר תוך 10 השנים שקדמו למתן הודעת הרישום הורשע על עבירה נגד החוק לתיקון דיני העונשין (בטחון המדינה), תשי"ז—1957; סירב הרשם כאמור, רשאי כל אחד מהמייסדים לערער לפי סעיף 8.
תקנון המפלגה	73. לכל הודעת רישום יצורף תקנון המפלגה ובו הוראות על מוסדות המפלגה, דרכי פעולתה, דרכי קבלתם והוצאתם של חברים ועל פירוק מרצון.
פירוק מרצון	74. מפלגה רשאית להתפרק מרצון בהתאם להוראות תקנונה.
פירוק על ידי בית המשפט	75. בית משפט רשאי, לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, לצוות על פירוק מפלגה, אם פעולותיה פוגעות בריבונות המדינה או בשלמותה. משעשה כן יחולו הוראות הסעיפים 63 ו' 46.

76. בכפוף לסעיף 72 ירשום הרשם בפנקס העמותות כל אגודה קיימת שהיא מפלגה ועם הרישום תהיה האגודה לעמותה המסווגת כמפלגה.
77. נרשמה מפלגה בפנקס העמותות יפרסם הרשם הודעה על כך ברשומות ובעתון יומי הנקרא במקום מענה של המפלגה ויתן לה תעודת רישום; התעודה תשמש ראיה מכרעת כי דרישות חוק זה ביחס לייסוד המפלגה נתמלאו.
78. סבר הרשם שחבר בני אדם פלוני אינו מפלגה ומשום כך סירב לסווגו כמפלגה, יכריע בדבר, על פי בקשת החבר, בית המשפט העליון כבית משפט גבוה לצדק; אולם לא יסרב הרשם לראות כמפלגה חבר בני אדם המיוצג בכנסת.

אגודה קיימת
שהיא
מפלגה

פרסום ותעודה

הכרעה
בחילוקי
דעות

פרק תשיעי: ארגוני עובדים ומעבידים

79. לענין פרק זה, "ארגון עובדים" או "ארגון מעבידים" — חבר בני אדם שחבריו הם עובדים או מעבידים ומטרתו העיקרית היא קידום עניני חבריו, כעובדים או כמעבידים — לפי הענין, או הגנה על ענינים כאמור.
80. הוראות הפרקים השלישי, הרביעי והחמישי לא יחולו על עמותה קיימת שהיא ארגון עובדים או ארגון מעבידים; הוראות סימן ג' לפרק הששי לא יחולו על כל עמותה שהיא ארגון עובדים או ארגון מעבידים.
81. תקנונה של עמותה כאמור בסעיף 80 יכלול הוראות בדבר מוסדות ביקורת ואופן עריכת הביקורת, הנהלת החשבונות בעמותה ודרכי הפירוק מרצון.
82. עמותה שהיא ארגון עובדים או ארגון מעבידים, יסווג אותה הרשם כארגון כזה.
83. סבר הרשם שחבר בני אדם פלוני אינו ארגון עובדים או ארגון מעבידים, ומשום כך סירב לסווגו כך, יכריע בית המשפט העליון כבית משפט גבוה לצדק לפי בקשת אותו חבר.

הגדרה

אי תחולת
הוראות

הוראות
מיוחדות
בתקנון

סיווג

הכרעה
בחילוקי
דעות

פרק עשירי: חבר מתפללים

84. חבר בני אדם שמטרתו היא תפילה בציבור ותלמוד תורה (להלן — חבר מתפללים) יסווג על ידי הרשם כחבר מתפללים.
85. הוראות הפרקים השלישי, הרביעי, החמישי והוראות סימן ג' לפרק הששי — לא יחולו על עמותה שהיא חבר מתפללים ושחשבונותיה מבוקרים על ידי רואה חשבון, ובלבד שיוגש לרשם, אחת לשנה, אישור רואה חשבון על ביקורת חשבונותיה.
86. סבר הרשם שחבר בני אדם פלוני אינו חבר מתפללים, ומשום כך סירב לסווגו כך, יכריע בית המשפט העליון כבית משפט גבוה לצדק לפי בקשת אותו חבר.

סיווג

אי תחולת
הוראות

הכרעה
בחילוקי
דעות

פרק אחד עשר: הוראות שונות

87. המשתמש במלה "עמותה" כחלק משמה או מהשם שבו הוא מנהל פעולה מפעולותיו או עסק מעסקיו, והוא אינו עמותה, דינו — קנס 1000 לירות.
88. מי שמסר לענין חוק זה ידיעות שהוא יודע שהן כוזבות או שיש לו יסוד סביר להניח שהן כוזבות, דינו — מאסר ששה חדשים או קנס אלף לירות.

איסור
השימוש
במלה עמותה

ידיעות כוזבות

89. נעברה עבירה לפי חוק זה על ידי עמותה, אשם בעבירה גם כל אדם שבשעת ביצועה היה חבר בועד העמותה, זולת אם הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט אמצעים סבירים למניעתה.

90. החוק העותומני על האגודות — בטל. ביטול

91. (א) השרים ממונים על ביצוע חוק זה, והם רשאים להתקין תקנות לביצועו, לרבות תקנות הקובעות אגרות לענין חוק זה.
 (ב) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות סדרי דין בכל הנוגע להליכים בבתי המשפט לפי חוק זה.

התוספת

(סעיף 2)

תקנון מצוי

סימן א': שם, מטרות וחברות

1. שם העמותה הוא:
2. מטרות העמותה הן:
 - (1)
 - (2)
 - (3)
3. כל אדם, חוץ מקטין, כשיר להיות חבר העמותה.
4. (א) מייסדי העמותה נעשים חברים בה עם רישומה בפנקס העמותות.
 (ב) אדם אחר הרוצה להיות חבר העמותה יגיש לוועד העמותה בקשה בנוסח זה:
 „אני,, בן, שנים, מקצועי, ומענין, מבקש להיות חבר בעמותה ששמה, מטרות העמותה ותקנונה ידועים לי, ואם אתקבל כחבר לה, הריני מתחייב למלא אחרי הוראות התקנון ואחרי החלטות מוסדותיה של העמותה.“
 (ג) ההחלטה בדבר קבלתו או אי קבלתו של אדם כחבר בעמותה נתונה בידי ועד העמותה.
5. חבר העמותה זכאי להשתתף בכל אסיפה כללית שלה והוא זכאי לבחור ולהיבחר לכל מוסד ממוסדותיה; הוא חייב לשלם לעמותה את דמי החבר והתשלומים האחרים שועד העמותה באישור האסיפה הכללית יטיל עליו.
6. החברות בעמותה נפסקת —
 - (1) במותו של החבר;
 - (2) אם החבר הוא תאגיד — בפירוקו או בחיסולו בדרך אחרת;
 - (3) בפרישה מן העמותה; הודעת פרישה בכתב תינתן לוועד העמותה לפחות שלושים יום לפני יום הפרישה;
 - (4) בהוצאה מהעמותה כאמור בסעיף 7.

7. (א) האסיפה הכללית של העמותה רשאית, לפי הצעה של הוועד או של ועדת הבקורת, להוציא חבר מהעמותה אם —

הוצאת חבר
מן העמותה

- (1) אינו מקיים התחייבות כספית המוטלת עליו לגבי העמותה, ובלבד שניתנו לו לפחות שתי אזהרות בכתב מאת הוועד ושעברו לפחות שלושים יום בין אזהרה לאזהרה;
- (2) מתרשל בקביעות במילוי הוראות תקנון זה או החלטותיו של מוסד ממוסדות העמותה, או מסרב למלאן;
- (3) פועל בניגוד למטרות העמותה;
- (4) הורשע על עבירה שיש עמה קלון.

(ב) לא יציע הוועד או ועדת הבקורת להוציא חבר, אלא לאחר שניתנה לחבר הזדמנות גאוה להשמיע טענותיו; ולא תחליט האסיפה הכללית על ההוצאה אלא לאחר שניתנה לחבר הזדמנות גאוה להשמיע טענותיו גם בפניה.

8. הוגשה הצעה להוציא חבר מהעמותה, רשאי הוועד להשעותו עד להחלטת האסיפה הכללית מהשתתפות בפעולות העמותה ומהשתתפות במוסדות העמותה; דחתה האסיפה הכללית את ההצעה להוציא את החבר, חוזר החבר למלוא זכויותיו בעמותה.

השעיה

9. הפסקת חברות והשעיה אינן פוטרות מקיום ההתחייבויות הכספיות שהיו מוטלות על החבר ערב ההפסקה או ההשעיה.

קיום חיובים

סימן ב': הארגון

10. אסיפה כללית רגילה של העמותה תתקיים אחת לשנה ולא יאוחר מחמישה-עשר חודש לאחר יום האסיפה הכללית הרגילה הקודמת.

אסיפה כללית
רגילה

11. הוועד רשאי לכנס אסיפה כללית שלא מן המניין כל אימת שהדבר נראה לו; הוא חייב לכנסה אם יידרש לעשות זאת על ידי ועדת הביקורת או על ידי עשרים וחמישה אחוזים מחברי העמותה; לא כינס הוועד אסיפה שלא מן המניין תוך שלושים יום מהיום שהוגשה לו דרישה כאמור, רשאים הדורשים לכנסה.

אסיפה שלא
מן המניין

12. הודעה על אסיפה כללית, וכן דרישה לכנסה, תפרש את סדר יומה; ענין שלא נכלל בסדר היום לא יידון באסיפה, אלא אם נכחו שלושה רבעים מהזכאים להשתתף והסכימו שה' ענין יעמוד בה לדיון.

סדר יומה
של האסיפה
הכללית

13. על אסיפה כללית רגילה לשמוע דין וחשבון מפעולות הוועד ומפעולות ועדת הביקורת, לדון בהם ובדין וחשבון הכספי והמאזן שהוגשו לפני האסיפה, לתחליט על אישורם או על אי אישורם, לבחור ועד וועדת ביקורת ולעסוק בכל ענין אחר שיקבע הוועד ויציין בהזמנה לאסיפה.

תפקידיה
של אסיפה
כללית רגילה

14. (א) אסיפה כללית תהא חוקית אם נתפרסמה הודעה על מועד כינוסה בשני עתונים יומיים הנקראים במקום מושבה של העמותה לפחות ארבעה-עשר יום לפני המועד, ואם השתתף באסיפה לפחות שליש מחברי העמותה.

הזמנה ומנין

(ב) לא היה מנין חוקי בזמן שנקבע לכינוס האסיפה, תידחה האסיפה לארבעה עשר יום באותה שעה ובאותו מקום, אלא אם נקבע מועד אחר בהודעה שפורסמה כאמור בסעיף קטן (א), ובמועד כאמור תהיה האסיפה חוקית בכל מספר של משתתפים.

15. כל אסיפה כללית תבחר לה, מבין חברי העמותה, יושב ראש ומוכיר.

יושב ראש
ומוכיר לאסיפה

הצבעות	16. ההצבעות באסיפה הכללית הן בהרמת ידים. לפי דרישת רבע לפחות מהחברים הנוכח חים באסיפה והזכאים להצביע תהיה ההצבעה חשאית.
עילות	17. כל חבר זכאי לקול אחד ולקול אחד בלבד ; ואולם הוועד רשאי, לפני תחילת האסיפה להחליט, כי חברים המפגרים בסילוק התשלומים המוטלים עליהם, לא יהיו זכאים להצביע.
הרוב	18. החלטות האסיפה הכללית מתקבלות ברוב דעות ; היו הדעות שקולות, יכריע יושב ראש האסיפה.
דחיית המשר האסיפה	19. יושב ראש האסיפה הכללית רשאי, בהסכמת האסיפה, לדחות את המשך האסיפה, והוא חייב לדחותה למרעד אחר אם נדרש לעשות זאת על ידי רוב החברים הנוכחים באסיפה.
הוועד	20. מספר חברי הוועד יהיה לפי החלטת האסיפה הכללית, אך לא פחות משלושה ; הוועד יבחר מבין חבריו גזבר ומזכיר.
תקופת כהונתו של הוועד	21. הוועד יכהן עד שייבחר באסיפה כללית רגילה ועד חדש, אולם אסיפה כללית שלא מן המניין רשאית להחליף את הוועד לפני תום תקופת כהונתו, והוועד שנבחר במקומו יכהן עד תום תקופת כהונתו הרגילה של הוועד שבמקומו נבחר.
התפטרות	22. חבר ועד רשאי להתפטר מכהונתו על ידי הודעה בכתב לוועד.
ירידת מספר חברי הוועד	23. פחת מספר חברי הוועד, לפני תום תקופת כהונתו, עד למטה משליש או פחות משלושה יכנסו חברי הוועד הנשארים, תוך חמישה עשר יום מהיום שבו נודע להם על כך, אסיפה כללית שלא מן המניין לשם השלמת הרכב הוועד ; חברי הוועד שנבחרו כאמור יכהנו עד תום תקופת כהונתו של הוועד שאליו נבחרו.
החלטות	24. החלטות הוועד מתקבלות ברוב דעות ; היו הדעות שקולות, לא נתקבלה ההצעה.
הסמכת חברי ועד	25. הוועד רשאי להסמיך שניים מחבריו לבצע בשמו פעולות שהן בתחום סמכותו ולהחיות בשם העמותה על כל מסמך הקשור בפעולות אלה.
הגבלה על העברת מקרקעין	26. לא ירכוש הוועד מקרקעין בשביל העמותה בבעלות או בחכירה לתקופה של עשר שנים או יותר, לא יעבידם, לא יחכירם לתקופה האמורה ולא ימשכנם, אלא באישור האסיפה הכללית.
ועדת הביקורת	27. אסיפה כללית רגילה תבחר בוועדת ביקורת של לא פחות משלושה ; הוראות סעיף 22 ד' יחולו גם על ועדת הביקורת.
פרוטוקולים	28. הוועד וועדת הביקורת יגהלו כל אחד ספר פרוטוקולים בו יירשמו פרוטוקולים משיבוך תיהם וכל ההחלטות שנתקבלו בהן, וכל חבר ועד וחבר ועדת ביקורת רשאי, בכל עת סבירה, לעיין בכל אחד משני ספרי הפרוטוקולים.
סדרי נוהל	29. הוועד וועדת הביקורת יקבעו את סדרי הנוהל של עבודתם ככל שלא נקבעו בחוק או בתקנון זה.
פירוק מרצון	30. על פירוק מרצון של העמותה יחולו, בשינויים המהותיים, הוראות פקודת החברות בענין פירוק מרצון של חברה, והוא כשאין הוראה אחרת בחוק.
	סימן ג' : סניפים
סניפים	31. העמותה רשאית להקים סניפים ובלבד שלא יוקם סניף נוסף במקום שכבר פועל בו סניף, אלא באישור האסיפה הכללית.

32. הוראות התקנון לענין העמותה יחולו גם על כל סניף מסניפיה בשינויים המחוייבים לפי הענין ובשינויים נוספים אלה:
- (1) על קבלת חברים לעמותה יחליט ועד הסניף, והחלטתו תהיה נתונה לערר לפני ועד העמותה;
 - (2) על הוצאת חבר מהעמותה ועל השעייתו תחליט האסיפה הכללית של הסניף שעמו נמנה החבר, והחלטתה תהיה נתונה לערר לפני האסיפה הכללית של העמותה;
 - (3) האסיפה הכללית של העמותה, להבדיל מאסיפות סניפיה, תתכנס אחת לשלוש שנים לפחות;
 - (4) ועד העמותה רשאי להועיד נכסים של העמותה לשימוש של סניף.

33. ועד העמותה רשאי להעביר מסמכיו, כולן או מקצתן, לועד סניף בכל ענין הנוגע לפעולות העמותה באותו סניף; תקפה של העברה כזאת הוא עד האסיפה הכללית הקרובה של העמותה אלא אם חזרה ואישרה האסיפה את ההעברה.

34. סניף של עמותה יתחיל על פי החלטת אסיפה כללית של העמותה, או על פי החלטת אסיפה כללית של אותו סניף שנתקבלה על דעת רוב חברי הסניף ואושרה על ידי ועד העמותה.

דברי הסבר

ארגון ופעולתן של אגודות (Associations), שאינן לשם הפקת רווחים אלא לצרכי ציבור שונים, מוסדר כיום מבחינה משפטית בחוק העותומני על האגודות משנת 1327 (1909). הנסיון הוכיח שאין הוראות החוק האמור מתאימות לתנאים בישראל, שיש בה ארגונים ציבוריים רבים לצורותיהם ולגוניהם. החוק המוצע בא להחליף את החוק העותומני בחוק ישראלי ולהסדיר בדרך המתאימה למציאותנו את ארגון ופעולתן של אגודות אלה שייקראו עמותות (עמותה — על משקל חבורה או אגודה מן השם עמית — לפי השר דוד רמז ז"ל).

לפי המוצע יהיו המישה עשר בני אדם, הרוצים להתאגד למטרה שאינה מכוונת להפיק רווח, רשאים לייסד עמותה על ידי רישומה בפנקס העמותות המתנהל בידי רשם העמותות שנתמנה על ידי שני השרים הממונים על ביצוע החוק, היינו על ידי שר הפנים ושר המשפטים. היו המייסדים תאגידים, יספיקו שלושה מהם לייסוד העמותה. במקרים מתאימים יהיה הרשם רשאי לרשום עמותה, גם אם מספר המייסדים היה פחות מהאמור. הרשם לא יהיה רשאי לסרב לרשום את העמותה, אלא אם מטרתה פוגעת בריבונות המדינה או בשלמותה, או אם היה בין המייסדים אדם אשר תוך עשר השנים שקדמו להגשת הבקשה הורשע על עבירה נגד חוק לתיקון דיני העונשין (בטחון המדינה), תשי"ז—1957, או בעבירה שהיא פשע. סירב הרשם לרשום עמותה, רשאים המייסדים לערער על הסירוב לפני בית המשפט המחוזי בירושלים. נרשמה העמותה בפנקס העמותות, הרי היא תאגיד עם כל הזכויות הנובעות מכך, כגון הזכות להחזיק רכוש, להיות צד לכל פעולה משפטית וכו'.

את הנוהל בקביעת ארגונה הפנימי, דרכי פעולותיה והיחסים הצדדיים שבין חבריה, מניח החוק המוצע לעמותה עצמה. העמותה רשאית לערוך ולרשום תקנון פנימי משלה, אך במקום שלא נרשם תקנון כזה, ובכל פרט שלא נקבע בתקנון שנרשם, יחייב „התקנון המצוי” שבתוספת לחוק המוצע. אולם החוק המוצע קובע הוראות יסודיות מסוימות שכל תקנון — מיוחד כמצוי — חייב להיות מותאם אליהן. כך למשל חובה להבטיח בכל עמותה סמכותה

של אסיפה כללית כמוסד עליון שלה המתכנס לעתים קצובות. קיומו של ועד לביצוע הפעולה היומיומית. הפעלת ועדת ביקורת שתפקח על חשבונות העמותה ותמליץ לפני האסיפה הכללית על אישורם או על אי אישורם.

עיקר תשומת הלב מפנה החוק המוצע להבטחת הנהלה תקינה של כספי העמותה וחשבונותיה. החוק המוצע מחייב את ועד העמותה לנהל פנקסי חשבונות מתאימים ולהכין אחת לשנה דין וחשבון כספי ומאזן. הדין וחשבון והמאזן ייבדקו על ידי ועדת הביקורת ויובאו בצירוף המלצותיה בפני האסיפה הכללית. הרשם רשאי להורות שבעמותה פלונית ייבדקו הדין וחשבון והמאזן ואושרו גם על ידי רואה חשבון שיטפל בהם כדרך שהוא מטפל במאזני חברות. העתק מהדין וחשבון והמאזן, בצירוף המלצות, יישלח לרשם.

השרים וכן היועץ המשפטי לממשלה יהיו רשאים, ביזמתם הם או על פי בקשת חמישה עשר אחוזים לפחות מכלל חברי העמותה או לבקשת אנשים הטוענים שהעמותה חייבת להם אלף לירות לפחות, לצוות על עריכת הקירה בעסקיה הכספיים של העמותה ולמנות חוקר לעריכת החקירה. גם העמותה עצמה תהיה רשאית, באסיפה כללית, לצוות על הקירה פנימית של עסקיה ולמנות לשם כך חוקר.

לכל חבר של עמותה יאופשר, בכל עת סבירה וללא כל תשלום, עיון במסמכים היסודיים של העמותה; בפנקס החברים, בפרוטוקול של כל אסיפה כללית ובכל דין וחשבון כספי ומאזן שהוגשו לאסיפה כללית על נספחיהם. לחברי ועדת הביקורת יוכסח העיון בכל פנקסי החשבונות של העמותה ובכל המסמכים הקשורים בהם. מסמכים מסויימים של העמותה, היינו רשימת חברי הוועד וועדת הביקורת, הודעה על כל שינוי שם או מען של חבר ועד או ועדת ביקורת, כל החלטה בדבר זכות החתימה בשם עמותה, יומצאו לרשם, וכל דורש יהיה רשאי לעיין בהם תמורת אגרה שתיקבע על ידי השרים בתקנות.

החוק המוצע קובע שני סוגים של פירוק עמותה.

(א) פירוק מרצון על פי החלטה של האסיפה הכללית של העמותה. במקרה זה הפירוק יתנהל בהתאם להוראות התקנות, אך החוק קובע מספר הוראות יסודיות שיישמרו בכל פירוק, כגון מינוי מפרק על ידי האסיפה, העברת השליטה בעסקים ובנכסים לידי המפרק, תשלום כל החובות וכו'.

(ב) פירוק על ידי בית משפט מהזוי אם פעולות העמותה נוגדות הוראות דין או חורגות ממסגרת תקנונה, או אם העמותה אינה יכולה לשלם חובותיה, או אם חוקר העורך חקירה המליץ על פירוק או אם ירד מספר חבריה למטה מן הדרוש לייסודה. בקשה לצו פירוק יוכלו להגיש היועץ המשפטי לממשלה או הרשם, ובמקרה של אי יכולת לשלם חובות — גם נושים שחובם הוא 1000 לירות לפחות. החלטת בית המשפט המחוזי בבקשת צו פירוק תהיה נתונה לערעור לבית המשפט העליון. הפירוק יתנהל כדרך שמתנהל פירוק חברות על ידי בית משפט.

כל אגודה הרשומה על פי החוק הקיים תהיה רשאית תוך ששה חדשים מיום תחילתו של החוק המוצע, להירשם בפנקס העמותות, ומשביקשה — תירשם בפנקס ותהיה לעמותה. אגודות שלא ביקשו כאמור יפורקו, אך כל עוד לא תמו הליכי הפירוק, יוכל בית המשפט לתת לאגודה ארכה נוספת להירשם כעמותה.

החוק המוצע קובע גם סוגים מסויימים של עמותות שלא כל הוראותיו יחולו עליהן בגלל אופיין המיוחד. את החשוב שבסוגים אלה מהוות המפלגות. מאחר ואין זה מן הראוי להגביל את פעולתן של המפלגות על ידי פורמליות יתירה ולאפשר פיקוח מצד רשויות

הממשלה בהנהלתו, משחרר החוק המוצע עמותות שהן מפלגות מתחולתן של מרבית הוראותיו.

הסוג השני הם איגודים מקצועיים של עובדים ומעבידים. בהתאם להתחייבויות שמדינת ישראל קיבלה על עצמה באמנות בינלאומיות, לא תהיה אפשרות של פירוק כפוי על ידי בית משפט לגבי עמותה שהיא ארגון עובדים או מעבידים המכוון להגנת ענייניהם המקצועיים של חבריו. כן לא יחולו ההוראות בדבר ניהול החשבונות, עיון במסמכים והקירת עסקים על ארגון מקצועי שהוקם לפני תחילת החוק המוצע על פי החוק העותומני, ובלבד שהוראות מתאימות בענינים אלה הובטחו בתקנונו.

סוג שלישי הן עמותות שמטרתן היא תפילה בציבור ותלמוד תורה («חבר מתפללים» כלשון החוק המוצע). ההוראות בדבר חשבונות, עיון במסמכים והקירת עסקים ופירוק על ידי בית משפט לא יחולו על עמותה מסוג זה, אך בתנאי שחשבונותיה מבוקרים על ידי רואה חשבון ושהיא מגישה לרשם מדי שנה אישור רואה החשבון על ביקורת חשבונותיה.

במקרה של חילוקי דעות אם עמותה פלוגית נמנית עם אחד הסוגים האמורים, יכריע בית המשפט העליון כבית משפט גבוה לצדק על פי בקשת העמותה; אלא שלגבי מפלגות נקבע במפורש שחבר בני אדם המיוצג בכנסת לא יסרבו לסווגו במפלגה.

חוק למניעת מפגעים (תיקון), תשכ"ה—1964

1. בסעיף 11 לחוק למניעת מפגעים, תשכ"א—1961, בסעיף קטן (א), יימחקו המלים „מאסר ששה חדשים או“.

תיקון סעיף 11

דברי הסבר

בסעיף 11 (א) לחוק למניעת מפגעים, תשכ"א—1961, נקבע עונש מאסר של ששה חדשים, או קנס של אלפיים לירות למי שעבר עבירה לפי הוראות החוק או תקנות, חוקי עזר והוראות שניתנו לפיו. לאחר שיקולים נראה שמן הראוי שלא להעניש במאסר בשל עבירה כאמור אלא בקנס בלבד, ולהשתמש בעונש מאסר רק נגד מי שנמנע מלמלא אחר צו בית המשפט, לפי לשון סעיף 11 (ב) לחוק, „להימנע מכל פעולה שגרמה לעבירה שעליה הורשע“, היינו למנוע את מקור המפגע.

¹ ס"ח 332, תשכ"א, עמ' 58.